

*Н.В. Рогова, Черкаський інститут банківської справи
Університету банківської справи НБУ*

МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ВИМІРЮВАННЯ ЦІНОВОЇ КОНВЕРГЕНЦІЇ

У сучасних умовах міжнародні економічні відносини характеризуються процесом утворення інтеграційних угруповань, які забезпечують узгоджений розвиток і взаємодоповнюваність регіонів і держав в інтересах ефективного використання ресурсів і більш повного задоволення потреб учасників цього процесу.

У контексті даної роботи інтеграція розглядається як переплетіння процесів ціноутворення та цінорегулювання в межах регіональних і глобальних міжкраїнних утворень. Це означає, що рівні, структура і динаміка цін в інтегрованих країнах поступово зближуються, більш універсальними стають методи регулювання цін, зокрема й бюджетні.

Вирівнювання цін у країнах, що інтегруються, відбувається через лібералізацію зовнішньої торгівлі, зниження тарифних обмежень на їх продукцію, універсалізацію інструментів регулювання макроекономічної динаміки цін. У результаті цінової інтеграції відбувається конвергенція рівнів, структури та динаміки цін серед інтегрованих країн.

Для зіставлення рівнів цін у країнах з різними грошовими одиницями використовується поняття паритету купівельної спроможності (ПКС), показник якого дозволяє порівнювати між країнами обсяги виробництва чи рівні цін. Безпосереднє зіставлення рівнів цін між країнами здійснюється за допомогою таких трьох індикаторів.

Першим вимірювачем міжкраїнних цінових відмінностей є індекс реальних кінцевих витрат, який показує відносну вартість порівнюваних товарів чи товарних груп і широко використовується міжнародними економічними організаціями для проведення міжкраїнних цінових порівнянь.

Іншим, не менш важливим вимірювачем цінової конвергенції служить індекс відносних рівнів цін як відношення показника ПКС до значення валютного курсу. Він дає змогу зіставляти рівні цін в окремих країнах із середнім значенням по групі країн.

У даному контексті відношення ВВП, обчисленого в доларах США за середнім фактичним курсом, до ВВП, обрахованого департаментом статистики МВФ за паритетом купівельної спроможності в умовних міжнародних доларах, свідчить про відхилення рівнів цін кінцевої продукції певної країни від паритетних рівнів цін:

$$I_{cpl} = GDP_{cp} / GDP_{ppp} \cdot 100,$$

де I_{cpl} – індекс порівняльних рівнів цін, %;

GDP_{cp} – обсяг ВВП у поточних цінах за певний період, у доларах США;

GDP_{ppp} – ВВП у поточних цінах за паритетом купівельної спроможності, у міжнародних доларах.

Вагами для міжнародних зіставлень рівнів цін служать коефіцієнти відхилення фактичного, середнього за період курсу національної валюти до долара США відносно паритетного курсу, що розраховуються Організацією економічного співробітництва і розвитку та Світовим банком для кожної країни і надалі використовуються персоналом МВФ при оцінці перспектив розвитку світової економіки.

Крім двох вище зазначених показників, Євростат використовує коефіцієнт варіації порівняльних рівнів цін як індикатор цінової конвергенції серед членів Євросоюзу.

Рогова, Н.В. Міжнародний досвід вимірювання цінової конвергенції [Текст] / Н.В. Рогова // Міжнародна банківська конкуренція : теорія і практика : збірник тез доповідей V Міжнародної науково-практичної конференції (27-28 травня 2010 р.). - Суми : УАБС НБУ, 2010. - Т. 2. - С. 151-152.